

Spis treści

Wykaz skrótów	XIII
Przedmowa	XVII
Rozdział I. Pojęcie i charakter podatku jako dochodu publicznego	1
§ 1. Dochody publiczne i ich klasyfikacja	1
§ 2. Definicja podatku	6
§ 3. Struktura podatku	9
§ 4. System podatkowy i klasyfikacja podatków	20
§ 5. Zasady systemu podatkowego	24
§ 6. Funkcje systemu podatkowego	27
Rozdział II. Standardy polskiego prawa podatkowego	29
§ 7. Źródła i zasady tworzenia prawa podatkowego	29
I. Uwagi ogólne	29
II. Źródła prawa podatkowego w Konstytucji RP	31
III. Ustawy podatkowe	35
IV. Rozporządzenia jako źródło prawa podatkowego	40
V. Miejscowe prawo podatkowe	44
§ 8. Tworzenie prawa podatkowego	47
I. Zasady tworzenia prawa podatkowego w świetle Konstytucji RP	47
II. Podstawy prawne procesu tworzenia projektów prawa podatkowego	54
1. Projekt ustawy podatkowej	55
2. Projekt rozporządzenia	57
3. Projekt uchwały podatkowej	57
§ 9. System podatkowy i jego uwarunkowania	58
I. Tworzenie systemu podatkowego	58
II. Problem fiskalizmu podatkowego i granic opodatkowania	63
III. Społeczne postawy wobec systemu podatkowego	67
IV. Polski system podatkowy – spojrzenie praktyczne	71
Rozdział III. Ordynacja podatkowa – część materialna	80
§ 10. Zagadnienia ogólne	80
§ 11. Prawo o zobowiązaniach podatkowych	84
I. Obowiązek podatkowy	84
II. Zobowiązanie podatkowe i sposoby jego powstania	86
III. Struktura zobowiązania podatkowego	89
IV. Termin i zasady płatności podatków	92
V. Zaległości podatkowe	95
VI. Nadpłata podatku	101

VII. Preferencje podatkowe – ulgi w spłacie podatku	103
1. Uwagi ogólne	103
2. Problem klauzul generalnych i uznania administracyjnego	106
3. Aspekty proceduralne ulg w spłacie podatku	109
4. Ulgi w spłacie podatków a pomoc publiczna	111
VIII. Potrącenie podatkowe (kompensata podatkowa)	112
IX. Przeniesienie własności rzeczy lub praw majątkowych na rzecz Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego w zamian za zaległości w płatności podatków państwowych lub samorządowych .	115
X. Pozostałe preferencje podatkowe	116
XI. Wygasanie zobowiązań podatkowych	117
XII. Zabezpieczenie zobowiązań podatkowych	119
1. Uwagi ogólne	119
2. Sposoby zabezpieczenia podatkowego w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji	121
3. Sposoby zabezpieczenia podatkowego według Ordynacji podatkowej	122
4. Hipoteka i zastaw skarbowy – zagadnienia wstępne	123
5. Hipoteka podatkowa	124
6. Zastaw skarbowy	127
XIII. Odpowiedzialność za wykonanie zobowiązań podatkowych	129
1. Uwagi ogólne	129
2. Odpowiedzialność podatnika	129
3. Odpowiedzialność płatnika i inkasenta	132
4. Odpowiedzialność następców prawnych	133
5. Spadkobiercy jako następcy podatkowi	133
6. Sukcesorzy przekształceń i połączeń osób prawnych jako następcy podatkowi	135
7. Zapisobiercy jako następcy podatkowi	136
8. Odpowiedzialność osób trzecich	137
9. Rozwiedziony małżonek podatnika	141
10. Członek rodziny podatnika	141
11. Nabywca przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części	142
12. Odpowiedzialność za firmanctwo	142
13. Odpowiedzialność osób trzecich za zaległości podatkowe związane z władaniem nieruchomościami oraz wykorzystywaniem ich do prowadzenia działalności gospodarczej	143
14. Wspólnicy spółek osobowych	145
15. Członkowie zarządu spółek kapitałowych	145
16. Nowo powstała (nowo zawiązana) osoba prawna	146
17. Gwarant (poręczyciel) zobowiązania podatkowego	147
18. Odpowiedzialność związana z podatkiem od towarów i usług	148
XIV. Przeciwdziałanie wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych	149
Rozdział IV. Ordynacja podatkowa – część procesowa	151
§ 12. Prawne aspekty kodyfikacji procedur podatkowych	151
§ 13. Zasady ogólne postępowania podatkowego	156
I. Katalog zasad ogólnych	157
1. Zasada praworządności, czyli legalizmu	157

2. Zasada prowadzenia postępowania w sposób budzący zaufanie do organów podatkowych	159
3. Zasada udzielania niezbędnych informacji i wyjaśnień o przepisach prawa podatkowego pozostających w związku z przedmiotem tego postępowania	161
4. Zasada prawdy obiektywnej	162
5. Zasada czynnego udziału strony w postępowaniu	165
6. Zasada przekonywania strony	166
7. Zasada szybkości postępowania	167
8. Zasada pisemności	167
9. Zasada dwuinstancyjności postępowania podatkowego	168
10. Zasada trwałości ostatecznych decyzji podatkowych	169
11. Zasada jawności postępowania wyłącznie dla stron	170
§ 14. Uczestnicy postępowania podatkowego	171
I. Organy podatkowe i ich właściwość	171
II. Państwowe organy podatkowe	173
III. Samorządowe organy podatkowe	175
IV. Właściwość miejscowa organów orzekających o odpowiedzialności osób trzecich	177
V. Zasady ustalania właściwości miejscowej organu podatkowego w przypadku zmiany miejsca zamieszkania lub siedziby podatnika w trakcie roku podatkowego	177
VI. Spory o właściwość organów podatkowych	179
§ 15. Wyłączenie pracownika organu podatkowego oraz organu podatkowego	181
§ 16. Strona i podmioty uprawnione do uczestnictwa w postępowaniu na prawach strony	185
§ 17. Ogólne instytucje procesowe i czynności materialno-techniczne postępowania podatkowego	190
I. Załatwianie spraw	190
II. Doręczenia	195
III. Wezwania	200
IV. Przywrócenie terminu	202
V. Metryka, protokoły i adnotacje (czynności materialno-techniczne)	204
VI. Udostępnianie akt stronie postępowania	205
VII. Zawieszenie postępowania podatkowego	206
VIII. Kary porządkowe	208
IX. Koszty postępowania	209
§ 18. Przebieg postępowania podatkowego (tryb zwyczajny i tryby nadzwyczajne)	210
I. Tryb zwyczajny postępowania podatkowego	212
1. Wszczęcie postępowania	212
2. Postępowanie wyjaśniające (dowodowe)	219
3. Przesłuchanie świadka	222
4. Rozprawa	230
5. Decyzje i postanowienia oraz zwyczajne środki odwoławcze	231
6. Wygaśnięcie decyzji	236
7. Postanowienie	237
8. Odwołanie	237
9. Zazalenia	240
II. Nadzwyczajne tryby wzruszenia decyzji ostatecznej	240

1. Wznowienie postępowania	240
2. Stwierdzenie nieważności decyzji podatkowej	242
3. Uchylenie lub zmiana decyzji ostatecznej	244
Rozdział V. Inne rodzaje postępowań w sprawach podatkowych	246
§ 19. Interpretacje przepisów prawa podatkowego	246
§ 20. Postępowanie w sprawie porozumień w sprawach ustalania cen transferowych	256
§ 21. Postępowanie podatkowe w przypadku unikania opodatkowania	262
§ 22. Czynności sprawdzające	268
§ 23. Kontrola podatkowa	270
§ 24. Postępowanie w sprawie wydawania zaświadczeń	277
Rozdział VI. Pośrednie podatki państwowe	280
§ 25. Podatek od towarów i usług	280
I. Zagadnienia teoretyczne	280
1. Geneza i rozwój ogólnych podatków obrotowych	280
2. Rozwój ogólnego podatku obrotowego w Polsce	283
3. Formy ogólnego podatku obrotowego	285
4. Formy podatku od wartości dodanej	288
5. Podstawowe cechy konstrukcji obowiązującego podatku od wartości dodanej	291
6. Źródła prawa w zakresie podatku od towarów i usług	294
II. Zakres podmiotowy podatku	296
1. Podatnik	296
2. Płatnik	301
3. Przedstawiciel podatkowy	302
4. Organy podatkowe	303
III. Zakres przedmiotowy podatku	304
1. Uwagi ogólne	304
2. Odpłatna dostawa towarów na terytorium kraju	307
3. Odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju	309
4. Eksport i import towarów	310
5. Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów (WNT) i wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów (WDT)	312
6. Zwolnienia	314
IV. Podstawa opodatkowania	316
V. Stawki podatku	317
VI. Obowiązek podatkowy i zobowiązanie podatkowe	320
VII. Odliczenie i zwrot podatku naliczonego	323
VIII. Obowiązki podatników	326
IX. Procedury szczególne	331
§ 26. Podatek akcyzowy	335
§ 27. Podatek od gier	350
I. Zagadnienia teoretyczne	350
II. Zakres podmiotowy opodatkowania	353
III. Zakres przedmiotowy opodatkowania	354
IV. Podstawa opodatkowania i stawki podatku	357
V. Obowiązki podatników	358
VI. Dopłaty	360

Rozdział VII. Bezpośrednie podatki państwowe	362
§ 28. Teoretyczne modele opodatkowania dochodów osób fizycznych	362
I. Koncepcje zakresu podmiotowego podatku dochodowego	362
II. Koncepcje zakresu przedmiotowego podatku dochodowego	364
III. Koncepcje funkcji (celów) podatku dochodowego	365
§ 29. Podatek dochodowy od osób fizycznych	366
I. Uwagi ogólne	366
II. Podmiotowy zakres opodatkowania	367
1. Status rezydenta i nierezydenta	367
2. Stan cywilny i rodzina jako przesłanka zmiany zasad opodatkowania	370
3. Opodatkowanie wspólników spółek osobowych i spółki cywilnej	374
4. Wylączenia podatkowe	375
5. Problem minimum wolnego od podatku	376
III. Przedmiotowy zakres opodatkowania	377
1. Przychód	377
2. Koszty	378
3. Dochód i strata	381
IV. Przegląd najważniejszych kategorii przychodów objętych podatkiem dochodowym	381
1. Przychody ze stosunku pracy	382
2. Przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej	382
3. Przychody z działalności wykonywanej osobiście	385
4. Przychody z działów specjalnych produkcji rolnej	385
5. Przychody z odpłatnego zbycia nieruchomości	386
6. Przychody ze sprzedaży ruchomości	386
7. Przychody kapitałowe	387
8. Przychody z giełdy	387
9. Przychody z najmu lub dzierżawy	387
10. Przychody z praw autorskich	387
11. Pozostałe przychody objęte podatkiem dochodowym	387
V. Zwolnienia podatkowe	388
VI. Technika obliczania podatku dochodowego od osób fizycznych	389
VII. Ulgi w podatku dochodowym od osób fizycznych	392
VIII. Formalności podatkowe	396
§ 30. Uproszczone formy podatku dochodowego od osób fizycznych	397
I. Uwagi ogólne	397
II. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	399
1. Oświadczenie o wyborze formy opodatkowania	399
2. Zakres podmiotowy	399
3. Przedmiot opodatkowania i stawki podatkowe	401
4. Tryb i warunki płatności	403
III. Zryczałtowany podatek dochodowy od przychodów osób duchownych	404
§ 31. Podatek dochodowy od osób prawnych	406
I. Geneza i charakter podatku dochodowego od osób prawnych	406
II. Zakres podmiotowy podatku dochodowego od osób prawnych	408
III. Zakres przedmiotowy podatku dochodowego od osób prawnych	413
IV. Zwolnienia podmiotowe i przedmiotowe	425
V. Podstawa opodatkowania i ulgi ją korygujące	428

VI. Skala i stawki podatkowe	430
VII. Tryb płatności podatku dochodowego od osób prawnych	435
§ 32. Podatek tonażowy	438
I. Zakres podmiotowy	439
II. Zakres przedmiotowy	440
III. Podstawa opodatkowania i wysokość podatku	441
IV. Pobór podatku	442
§ 33. Podatek od wydobycia niektórych kopalin	443
§ 34. Specjalny podatek węglowodorowy	451
§ 35. Podatek od instytucji finansowych	456
§ 36. Podatek od sprzedaży detalicznej	458
§ 37. Zryczałtowany podatek od wartości sprzedanej produkcji okrętowej	459
Rozdział VIII. Podatki samorządowe	464
§ 38. Opodatkowanie nieruchomości	464
I. Uwagi wstępne	464
II. Podatek od nieruchomości	470
1. Geneza podatku	470
2. Podmiot opodatkowania	473
3. Przedmiot opodatkowania	474
4. Zwolnienia w podatku od nieruchomości	475
5. Podstawa opodatkowania i stawki podatkowe	477
6. Tryb i warunki płatności	480
III. Podatek rolny	482
1. Geneza podatku	482
2. Zakres podmiotowy	485
3. Przedmiot opodatkowania	486
4. Zwolnienia	487
5. Podstawa opodatkowania oraz stawki podatkowe	490
6. Ulgi w podatku rolnym	492
7. Tryb i warunki płatności	495
IV. Podatek leśny	496
1. Geneza podatku	496
2. Przedmiot opodatkowania	497
3. Podmiot opodatkowania	498
4. Podstawa opodatkowania i stawki podatkowe	499
5. Zwolnienia	499
6. Tryb i warunki płatności	500
§ 39. Podatek od spadków i darowizn	501
I. Geneza podatku	501
II. Modele podatku	503
III. Zakres opodatkowania	505
IV. Zwolnienia z opodatkowania	508
V. Obowiązek podatkowy	511
VI. Podstawa opodatkowania	512
VII. Skala podatkowa	516
VIII. Ulga mieszkaniowa	517
IX. Zasady płatności	519
§ 40. Podatek od czynności cywilnoprawnych	520

§ 41. Karta podatkowa	527
I. Istota ryczału jako uproszczonej formy opodatkowania	527
II. Zakres opodatkowania	528
III. Zasady płatności	530
§ 42. Podatek od środków transportowych	532
Rozdział IX. Międzynarodowe prawo podatkowe	534
§ 43. Zakres i pojęcie międzynarodowego prawa podatkowego	534
§ 44. Międzynarodowe podwójne opodatkowanie i sposoby jego eliminacji	535
§ 45. Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania	540
I. Status prawny i znaczenie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania	540
II. Zakres przedmiotowy i podmiotowy umów o unikaniu podwójnego opodatkowania	545
III. Zasady rozdziału roszczeń podatkowych w umowach o unikaniu podwójnego opodatkowania	550
IV. Postanowienia szczególne umów o unikaniu podwójnego opodatkowania	559
§ 46. Prawo UE a bilateralne umowy w sprawie unikania podwójnego opodatkowania	564
§ 47. Raje podatkowe	567
§ 48. Międzynarodowe konwencje wielostronne	572
I. Konwencja arbitrażowa	572
II. Konwencja o wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach podatkowych	575
III. Wielostronna konwencja implementująca środki traktatowego prawa podatkowego mające na celu zapobieganie erozji podstawy opodatkowania i przenoszeniu zysku	576
Rozdział X. Prawo podatkowe Unii Europejskiej	581
§ 49. Wprowadzenie do prawa podatkowego UE	581
I. Źródła prawa UE	581
II. Zasada niedyskryminacji i zakaz protekcjonizmu podatkowego	584
§ 50. Harmonizacja podatków pośrednich	589
I. Podatek od wartości dodanej	589
II. Podatek akcyzowy	595
III. Podatki pośrednie od gromadzenia kapitału	597
§ 51. Harmonizacja podatków bezpośrednich	599
I. Cechy harmonizacji podatków bezpośrednich	599
II. Dyrektywy odnoszące się do opodatkowania dochodów osób prawnych	599
III. Dyrektywa w sprawie opodatkowania dochodów z oszczędności w formie wypłacanych odsetek	610
IV. Inne inicjatywy UE dotyczące podatków bezpośrednich	612
1. Wspólna skonsolidowana podstawa opodatkowania (CCCTB)	612
2. Przeciwdziałanie agresywnej optymalizacji podatkowej. Projekt działań <i>Base Erosion and Profit Shifting</i> (BEPS)	614
3. Zapobieganie podwójnemu opodatkowaniu spadków	618
§ 52. Wymiana informacji. Współpraca w sprawach podatkowych w UE	620
I. Ogólna charakterystyka współpracy w sprawach podatkowych	620

II. Wymiana informacji oraz pomoc w zakresie doręczeń pism urzędowych w podatku od wartości dodanej	620
III. Wymiana informacji oraz pomoc w zakresie doręczeń pism urzędowych w podatku akcyzowym	622
IV. Wymiana informacji oraz pomoc w zakresie doręczeń pism urzędowych w podatkach bezpośrednich	623
V. Współpraca w zakresie poboru zobowiązań podatkowych	625
Rozdział XI. Parapodatki	628
§ 53. Pojęcie i cechy opłat oraz parapodatków	628
§ 54. Opłata skarbowa	629
§ 55. Opłaty lokalne	631
I. Uwagi ogólne	631
II. Opłata targowa	632
III. Opłata miejscowa oraz opłata uzdrowskowa	633
IV. Opłata od posiadania psów	635
V. Opłata reklamowa	636
§ 56. Opłata planistyczna	638
§ 57. Opłata adiacencka	639
§ 58. Opłata eksploatacyjna oraz inne opłaty geologiczne	642
§ 59. Opłaty w prawie wodnym	643
Indeks rzeczowy	645